Danske Professionshøjskoler
University Colleges Denmark

6. oktober 2015

Fakta om forslag til finanslov 2016 – besparelser rammer kvalitet og regionale udbud

Resumé af konsekvenser:

- Omprioriteringsbidraget på 2-4-6-8% løber op i knap 823 mio. kr. over de næste 4 år alene på taksterne. Alene i 2016 er det 82 mio. kr. stigende til 327 mio. kr. i 2019. Dertil kommer påvirkningen på de øvrige indtægter, som ikke er aktivitetsafhængige, dog udgør taxametre 93% af statstilskuddet til uddannelse (se også tabel 1).
- Det er over de næste 4 år en voldsom besparelse, der vil gå ud over kvaliteten af undervisningen og uddannelserne. Besparelserne kan ikke realiseres udelukkende gennem administrativ effektivisering.
- Besparelsen i omprioriteringsbidraget i 2019 på 327 mio. kr. udgør omkring 2/3 af lønudgifterne til ledelse og administration.
- Antal dimittender er steget med 20 % siden 2010. Taxameterindtægten pr. dimittend er faldet med 12% siden 2010.
- Taksterne til undervisning er gennemsnitligt faldet med ca. 10 % de seneste 10 år. Analyse har vist, at de laveste takster til undervisning på pædagog- og socialrådgiveruddannelsen er faldet med over 20 % de seneste 20 år.
- Omkostninger til undervisningens gennemførsel pr. STÅ er faldet med 26 % siden 2008, jf. figur 1
- Omkostninger til ledelse og administration pr. STÅ er faldet med 20 % siden 2008, jf. figur 1
- ”Administrationsgraden” udgør 11% (omkostninger til ledelse/adm. ud af samlede omsætning)
- Udbuddet af læreruddannelsen er under pres. Kombinationen af stort fald i optag siden 2012 vil sammen med besparelser gøre økonomien i læreruddannelsen uholdbar. (Se også tabel 2).
- Omprioriteringen rammer skævt, idet universiteterne er finansieret ca. 50/50 med midler til uddannelse og forskning. Professionshøjskolernes statstilskud er finansieret 94% til uddannelse og 6% til forskning. De rammes næsten dobbelt så hårdt, som hvis de var finansieret som universiteterne. Dog beskæres forskningen generelt med 1.4 mia. kr. via reduktioner af bl.a. forskningsreserven (ca. 900 mio. kr.), Det Frie Forskningsråd (ca. 170 mio. kr.), grundbevillingen til Danmarks Innovationsfond (ca. 100 mio. kr.)
- Rammevilkårene er ens, men vilkårene for at drive uddannelse er forskellige fra en professionshøjskole til en anden. Når alle uddannelser rammes med 2 pct. årligt vil det gå ud over kvaliteten i *alle* uddannelser uanset, hvor i landet de udbydes - på mindre udbudssteder, på campus, i provinsen eller hovedstaden. Fx er det vanskeligt at opretholde små udbud af uddannelser med få studerende, ligesom omkostninger til bygningsdrift typisk er højere i hovedstaden.

Tabel 1. Skøn over konsekvenser af 2% omprioriteringsbidraget for professionsbachelor-, erhvervsakademi- og åben uddannelse

Mio. kr. 2016 niveau	2016	2017	2018	2019	I alt
Professionsbachelor-uddannelser	-72	-148	-217	-288	-725
Erhvervsakademi-uddannelser	-6	-12	-18	-24	-60
Åben uddannelse	-4	-8	-11	-15	-38
Samlet takster	-82	-167	-246	-327	-823

Tabel 2. Skøn over konsekvenser af 2% omprioriteringsbidraget for lærer- og pædagoguddannelser

Mio. kr. 2016 niveau	2016	2017	2018	2019	I alt
Pædagoguddannelsen	-12	-24	-36	-48	-120
Læreruddannelsen	-10	-21	-31	-42	-104

Konsekvenser for de regionale udbud:

- Vi har med den regionale dækningsforpligtelse udbud i ca. 40 af landets byer. Denne forsyningsforpligtelse kommer yderligere under pres med udsigt til besparelserne med omprioriteringsbidrag og omstillingsreserve.
- Op mod 80% af dimittenderne på en professionshøjskole får arbejde i professionshøjskolens dækningsområde, og op mod 85% bor i dækningsområdet. Kilde: Mobilitetsanalyse for de 6 største uddannelser: pædagog, sygeplejerske, lærer, bygningskonstruktør, socialrådgiver og fysioterapeut).
- Den geografiske spredning i udbuddet af uddannelser og en institutions uddannelsesportefølje er begge faktorer, der giver variationer i institutionens økonomiske vilkår. Fx er omkostninger til bygningsdrift og lønninger typisk højere i hovedstaden, ligesom der er større konkurrence om de studerende og i udbuddet af eftervidereuddannelsesaktiviteter, samt i forbindelse med indgåelse af parterskabsaftaler med aftagere (fx kommuner).
- De små regionale udbud løber i forvejen ikke rundt økonomisk, fx Nr. Nissum, Skive, Bornholm.
- Den gennemsnitlige omkostning pr. studerende bliver markant højere på de små udbudssteder:
    - Tal fra VIA viser, at kvadratmeterudgiften pr. STÅ er 5-6 gange højere, hvis uddannelsen drives på et campus uden fuld kapacitetsudnyttelse som fx Nr. Nissum og Skive ifht. et campus.
    - Eksempler fra UCSJ viser, at omkostningen pr. studerende på tværs af udbudssteder for den samme uddannelse kan variere med mellem 45-100%.

Figur 1. Omkostningen pr. STÅ til undervisningen gennemførsel og administration og ledelse

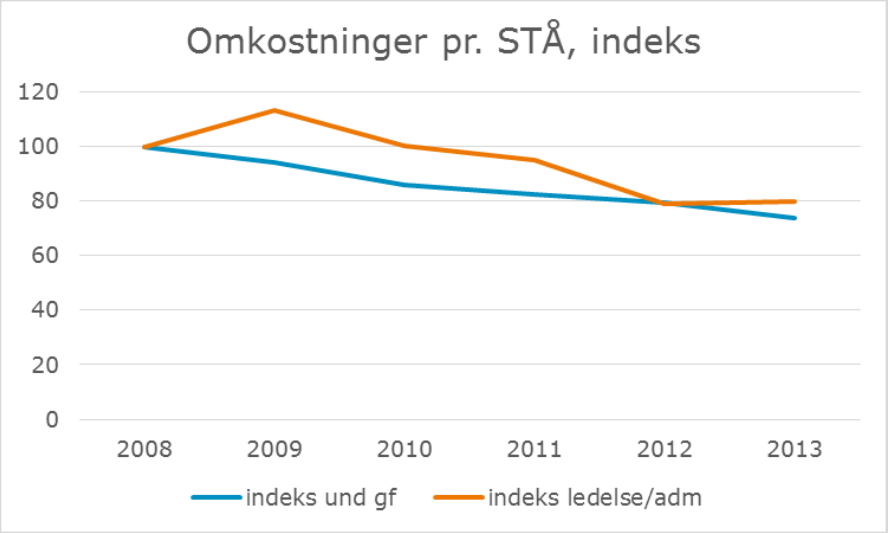

Professionshøjskolerne har effektiviseret: Eksempler på rationalisering

De syv professionshøjskoler har i 2014 i forbindelse med effektiviseringsprogrammet skullet afrapportere til Uddannelses- og Forskningsministeriet om gennemførte effektiviseringer i perioden 2008-13.

Siden professionshøjskolernes etablering i 2008 er gennemført en lang række af effektiviseringsinitiativer på det administrative område. Det er som følge af fusionsprocessen i sektorens etableringsfase, for at imødegå de statslige besparelser på professionshøjskolernes fællesudgiftstilskud fra 2011 og som led i almindelig sund virksomhedsdrift.

Effektiviseringsinitiativer på tværs af professionshøjskolerne kan opsummeres som følger:

- Centralisering af administrative funktioner. (HR, IT, økonomi, studieadministration og bygningsdrift).
- Reduktion i ledelseslagene.
- Standardisering, specialisering og professionalisering af opgaver.
- Reduktion i antal adresser/areal og ofte som følge af campusstrategier.
- Effektivisering af bygningsdrift via forsyningsoptimering, bedre planlægning af vedligehold og service, udlicitering af rengøring, vagtrundering, lokaleoptimering mv.
- Indkøb. Systematisk udbud af varer og serviceydelser samt indkøb gennem statslige aftaler og sammen med andre UC'ere.
- Digitalisering af en lang række processer, herunder rekrutteringsproces, budgetterings- og budgetopfølgningsprocesser, tidsregistrering, optagelsessagsbehandling, personalesager, ESDH, rejseudlæg (REJSUD), fakturahåndtering (INDFAK), lokalebooking, skemalægning.

Dertil kommer digitalisering af eksamenshåndteringen og praktikadministrationen med de sektorfælles systemer WiseFlow og praktikportalen anskaffet gennem effektiviseringsprogrammet.

Kilder

Finanslove, Undervisningsministeriets regnskabsportal, Regnskabstal fra Uddannelsesministeriet, Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks uddannelses-, arbejdsmarkeds- og befolkningsregistre for dimittender fra 2011.